

VAN NATURE

Jacques van der Neut schrijft in Van Nature over opvallende waarnemingen in de natuur. Hij werkt als boswachter in De Biesbosch. Daarnaast is hij een verwoed natuurfotograaf.

DS

De collecties in het Biesbosch Museum Eiland in Werkendam zijn gericht op het verleden, het heden en de toekomst van de Biesbosch. „Dus wilden we graag de zeearend en de visarend”, zegt directeur Peter van Beek. „Beide soorten in papier-maché.”

‘Zo’n vogel pluis ik helemaal uit’

In de laatste 20 jaar veranderde de Biesbosch ingrijpend van uiterlijk. Door allerlei ontwikkelingen is het waterrijke natuurgebied in omvang toegenomen.

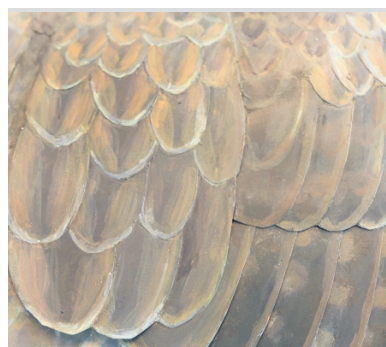
Directeur Peter van Beek van het Biesbosch Museum Eiland in Werkendam: „Het gebied werd zelfs zó groot dat de zeearend zich er spontaan als broedvogel vestigde en sinds vorig jaar deed de visarend hetzelfde. Beide iconische soorten verdienen een plaats in onze collectie.”

Hoe kom je aan dergelijke vogels om ze te laten prepareren?

„Een lange weg - en voor het gemak laat ik de formaliteiten en vergunningen maar even buiten beschouwing. We wilden daar niet op wachten en kozen ervoor om de bewuste soorten in papier-maché te laten maken. Zij bieden een mooie beleving, maar zijn niet levend geweest. Zelfs boswachters zeggen dat de arenden heel natuurgetrouw zijn weergegeven.”

Dergelijke grote vogels, met al die schakeringen in de veren. Dat moet een fikse klus zijn.

„Dat was het zeker”, beaamt papier-maché kunstenaar Menno Visser (29) uit Hardinxveld-Giesendam. „Voor het vervaardigen van de zeearend moest ik gas geven. De opdracht kreeg ik in het najaar en voor het begin van het broedseizoen moest die af. Een zeearend is een kolossaal beest en speciaal voor deze opdracht ben ik naar Rotterdam gegaan om daar een groot vel wit papier, met een breedte van 2,40 meter te kopen, die maat komt overeen met de spanwijdte van

▲ „Het moet wel koppen”, zegt Menno Visser.

een zeearend. Vervolgens ben ik thuis op een stapelbed geklommen om de verhoudingen van enige afstand in te kunnen schatten. Het model heb ik zolang mogelijk demontabel gehouden. De grote veren vergden daarbij veel

tijd; stuk voor stuk heb ik die uitgeknipt. Ik ben ergens wel perfectionistisch ingesteld, maar ‘slordigheden’ zoals een scheef zittende veer in het verenkleed, neem ik wel mee bij het maken van zoiets. Een en ander moet echter, in anatomische zin, natuurlijk wel kloppen. Voor het lichaam van de zeearend gebruikte ik onder meer kippengaas. Het was best wel een uitzonderlijk project.”

De zeearend in papier-maché was na ruim 500 uur gereed, maar daarna kwam de bestelling van een visarend.

„Ja en dat is toch weer een hele andere vogel”, benadrukt Visser als hij de staart van zijn gemaakte vis-

arend laat zien. „De grijstinten in de staart verlopen heel geleidelijk en dat was een hele uitdaging om dat in beeld te brengen.”

Zodra Visser een bestelling krijgt voor een specifieke soort, begint hij met het bestuderen van heel veel beeld. Op internet zoekt hij naar foto's en filmpjes. Daarnaast bekijkt hij veel boeken en websites. „Zo'n vogel pluis ik helemaal uit, zowel van de boven- als de onderkant en vanuit allerlei hoeken en standen. Verder besteed ik ook aandacht aan het

silhouet. Informatie over de spanwijdte en de variaties in verenkleed hoort daar natuurlijk ook bij.”

Kenmerkende elementen van roofvogels zijn de klauwen, nagels en die strenge oogopslag. Hoe maak je die?

„Er bestaat geen handboek voor het maken van vogels in papier-maché. Alles heb ik zo'n beetje zelf moeten uitdokteren. Zo hakte ik in het begin een knikker in tweeën en beschilderde dan de achterkant. Een heel gedoe, maar dat is tegenwoordig niet meer nodig. Er zijn hobbywinkels waar je dergelijke dingen kunt kopen. Bij de aanschaf moet je wel letten op de grootte, zeker als het voor een roofvogel is.”

Als je met dergelijk werk in de weer bent, dan moet je een goed gevoel hebben voor verhoudingen en vormen. Waar komt dat vandaan?

„Toen ik op school zat, tekende ik veel. Ik boetseerde destijds ook. Mijn ouders hebben mij altijd de ruimte gegeven om mijn talenten te ontwikkelen. Het heeft wel veel tijd gekost om enigszins op niveau te komen.”

We lopen door de zalen van het Biesbosch Museum Eiland. Zijn visarend wordt naast de door hem gemaakte zeearend opgehangen. Visser: „Een tof gezicht. Mooi als je vogel op een plek terecht komt, waar die voor bedoeld is. Sowieso is het fijn dat mensen door mijn werk interesse krijgen voor de natuur.”

Kijk voor het werk van Visser op: mennovis.wordpress.com/papier-mache

▼ Menno Visser met zijn van papier-maché gemaakte arenden.

FOTO'S: JACQUES VAN DER NEUT

“**Een tof gezicht. Mooi als je vogel op een plek terecht komt, waar die voor bedoeld is.**”

—Menno Visser (29)

BROEDVOGELS

Een unicum: twee soorten arenden

De zeearend broedt sinds 2011 in de Biesbosch. Aanvankelijk draaide het om een paartje, maar enige jaren daarna vestigde zich nog een koppel op het Eiland van Dordrecht. Als klap

op de vuurpijl broedde er in 2016 ook een paartje visarenden en die brachten een jong voort. Dat was hier niet eerder gebeurd. Twee soorten arenden als broedvogel is een unicum in ons land.

► De broedende zeearenden in de Biesbosch.

FOTO: JACQUES VAN DER NEUT

